

ИСТОРИЧЕСКА СПРАВКАна фонд № 6 отдел I-КДС - следствиеот 9. IX. 1944 година

ДЕКЛАСИФИЦИРАН

27.03.2006 г.

(ДАТА НА ДЕКЛАСИФИЦИРАНЕ)

21.50/27.107.11133/11

М. ИСТОМ. М. Саватер

(ДЪЛЖНОСТ НА ЛИЦЕТО) (ИМЕ НА ЛИЦЕТО)

(ПОДПИС)

- Отдел ДС - служба следствие /1945-1947 г./
- Отдел IV ДС - отделение следствено /1947-1949 г./
- Отдел VII ДС - следствен /1949-1952 г./
- Отдел I ДС - следствен /1952-1963 г./
- Отдел I. КДС - следствен /1963 - /

След победата на 9. IX. 1944 г. една от непосредствените задачи на органите на ДС е била да води борба със свалените от власт фашистки елементи, като бъдат съевременно разкрити, издирени, разследвани и предадени на народните съдилища за разглеждане на техните престъпни деяния.

През 1944 и 1945 г. в ДС не е имало специален апарат, който главно да се занимава със следствена работа. Задачите по тази линия са били разрешавани от натоварени конкретно за дадена задача оперативни работници. През 1945 г. дежурна група от оперативни работници са имали за задача да издирват и арестуват лицата подлежащи на следствие. Следствията се провеждали от оперативните работници от отделения "А", "Б" и т.н. в зависимост от коя линия е била вражеската дейност на лицето. Опитът подсказвал, че е необходимо да се заделят оперативни работници, които специално да се занимават със следствена дейност. В края на 1945 г. се създава служба "следствие" при отдел ДС.

Като такава тя продължава своята дейност до станалата реорганизация през 1947 г. Със заповед № 489-П от 23.V.1947г. към Дирекция държавна сигурност се създава отдел IV ДС в който влизат отделение "Е"/проучване и проследяване/, отделение информация, техническо отделение, следствено отделение, служба "въдворяване и затвори", домакинска служба и отделение кадри.

Служба следствие е прераствала в отделение "следствено" и влиза в състава на отдела със следната структура:

ОТДЕЛ IV ДС

Отделение следствено

Ръководство

- Група I - води следствия по линия на контраразузнаването.
- Група II - води следствия по линия на контрареволуцията.
- Група III - води следствия по линия на разузнаването.
- Дежурна група - извършва арести, обиски, проследяване и др.

В състава на отдел IV ДС, отделение следствено остава до 1949 г. С бюджета на МВР за 1949 г. се извършват и структурни промени в поделенията на Държавна сигурност.

Съгласно писмо № 97-С от 14.II.1949г- на ДДС-централно управление отдел IV ДС се разформирова и отделение следствено се обособява в самостоятелен отдел VII ДС-следствен.

В структурно отношение към отдела е нямало следствени групи или отделения, а към отделните инспектори са били

предадени следователи. Под наименованието отдел VII ДС-следствен, провежда своята дейност до 1952г. През 1952г. стават отново структурни изменения в някои подразделения на ДС. Със заповед № 89 от 19.IV.1952г. отдел VII ДС-следствен получава номерацията отдел I ДС-следствен със следната структура:

ОТДЕЛ I ДС-СЛЕДСТВЕН

Ръководство

- Отделение I - води следствия по шпионаж.
- Отделение II - води следствия по контрареволуционни организации.
- Отделение III - води следствия по централен терор, вредителство, диверсия и саботаж.
- Отделение IV - разследва произшествия, води агентурна работа сред надзирателския състав, охраната на затвора и др.
- Отделение V - оказва помощ, контролира и ръководи следствената работа във всички следствени служби в подразделенията от центъра
- Отделение "охрана и арест"-охрана и изолация на задържаните в отдела и по домакинските въпроси на отдела
- Група отчетност- води отчетността на отдела.
- Отделение VI - помощ и контрол по линия на следствието в окръжните управления.

Наред с отдел следствен, следствени отделения и отдели е имало и при следните централни подразделения на ДС/според тогавашните наименования/:

Следствено отделение при отдел I ДС.

Следствено отделение при отдел II ДС.

Следствено отделение при управление V ДС.

Следствено отделение при отдел РПА.

Следствено отделение при отдел IX ДС.

Следствено отделение при особена инспекция.

Следствен отдел при управление III ДС.

Следствен отдел при управление IV ДС.

Тези следствени служби при отделните подразделения са просъществували няколко години, като тяхната дейност след това се приема от отдел I ДС - следствен.

Наименованието на отдела от 1952 г. насам не се променя. От тогава са ставали несъществени промени, които са се заключавали в увеличаване или намаляване броя на отделенията. В зависимост от измененията на оперативната обстановка ставали са промени по отделните линии по които се водят следствени дела от едно или друго отделения и пр.

Със заповед № I-2560 от 8.VII.1963г. подразделенията на ДС се ръководят от Комитета за държавна сигурност/КДС/ при МВР.

Структурата на отдела през 1963 г. е била следната:

ОТДЕЛ I ДС-СЛЕДСТВЕН

Ръководство

Отделение I - разследва дела по шпионаж и военни престъпления.

Отделение II - разследва дела по изменници на родината.

Отделение III - разследва дела по нелегални групи, вражеска агитация и произшествия.

Отделение IV - филтър

Секретариат и информация.

Отделение охрана и арест.

Към фонда на отдел I ДС следствен са включени архивните материали на служба следствие при отдел ДС, на следственото

отделение при отдел IV ДС, на отдел VII ДС – следствен и
отдел I ДС следствен.

Архивните материали обхващат периода от 9.IX.1944 г.
до 1963 г.

В резултат на неправилно съхранение и организация на
работата с документалните материали в деловодството и
отделение информация, много от тях не са в добро състояние,
а други липсват, особено до 1956 година.

Отпеч. в 3 екз.

от № 1-3 в ДФ

Изп: Русчев

Нап: Онова

София, 26.I.66г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ:
ПОДПОЛКОВНИК -

МИНИСТЕРСТВО НА
ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
ОТДЕЛ ЗА БЕЖЕНЦИ
Reg. № 2034 В. № 32
31 12 1982 год.
СОФИЯ

ДЕКЛАСИФИЦИРАН	
07.03.2006 г.	
(ДАТА НА ДЕКЛАСИФИЦИРАНЕ)	
ЗА № 50/21 Д. 1 ОТ МЗЗКУ	
(ОСНОВАНИЕ ЗА ДЕКЛАСИФИЦИРАНЕ)	
ЗА ИСТОИ М. Савов	
(ИМЕНЕ НА ЛИЦЕТО) (ИМЕНЕ НА СЪСТАВНИКА)	
(ПОДПИС)	

ИСТОРИЧЕСКА СПРАВКА на ф. № 6

/продължение/

М В Р – Отдел 01-ДС /1964–22.07.1965 г./

К Д С – Отдел 01 – Следствен /22.07.1965–1968 г./

М В Р – Отдел 01-ДС /1969–1978 г./

За по-добра организация на работата на филтъра при отдела самостоятелното отделение 04 – филтър през 1964 г. преминава към състава на отделение 02. Отделението разследва делата на изменниците на Родината /бегълци и незавръщеници/, както и прибежниците, които се явяват основната група от лица, преминаващи през филтъра на следствието.

С новоутвърдения на 25.02.1965 г. щат на отдела за 1965 г. с цел подобряване информационно-аналитичната дейност на отдела информацията се отделя от секретариат и се създава самостоятелна група за информация и анализ на следствената работа.

На основание т.4 от 67-то разпореждане на МС от 1966 г. и с цел подпомагане следствената работа в окръжните управления излиза МЗ № I-4220/14.10.1966 г., с която се обособява отделение 04 при 01 отдел ДС за ръководство, оказване помощ на следствената работа в окръжните управления и анализ на следствената работа.

С МЗ № I-4332/12.09.1968 г. се създава ново отделение 05 – оперативно-техническо, за по-добра организация на агентурно-оперативната работа по камерното разработване на подследствените лица.

В предложението на началника на отдела от 12.12.1968 г. се предлага да се сформира постоянна дежурна група от 4 работници, която да осигурява дежурството в отдела и приемането на новоарестувани лица; да извършва всички неотложни следствени действия при произшествия и в случаите на чл.135 от НПК. Това предложение се утвърждава с МЗ № I-688/05.02.1969 г., с която се създава и отделение за информация и анализ, приело номер 05. В щата на отдел 01-ДС за 1969 г., утвърден на 22.02.1969 г. отделение оперативно-техническо и отделението за контрол и оказване помощ по следствената работа в окръжните управления приемат номерация съответно 04 и 06.

На 30.10.1969 г. Министерът утвърждава създаването на четири следствени отделения: по контрашпионажа; измяна, терор, ПАП, антидържавни групи и организации; по разследване на противодържавни престъпления във въоръжените сили и строителни войски; и изграденото ново производствено отделение, което поема разследването на някои престъпления против социалистическото стопанство /промишленост, селско стопанство, транспорт, търговия - външна и вътрешна/. В утвърдения на 13.12.1969 г. щат на отдела за 1970 г. отделението за разследване дела за противодържавни престъпления в икономиката приема номер 04.

С МЗ I-4208/23.07.1970 г. се създава група оперативно-криминалистическа. Същата година с МЗ № I-5446/23.09.1970 г. съществуващите отделения 05,06,07,08 и 09 към отдел 01-ДС получават следващата по-горна номерация, като новото 07 отделение се преименува в отделение за правен анализ и оценки. Със същата заповед се създава ново 05 отделение - специално, за разследване на чужденци. На основание 625-то разпореждане на МС от 1970 г. и във връзка със заповед № 31 от 23.02.1971 г. за преименуване на мобилизационните поделения в системата на МВР, в отдел 01-ДС се обосо-

быва служба 05, като една длъжност от щата на секретариат се обособява в завеждащ служба 05. През 1971 г. към специализираното отделение за разследване на престъпления, извършени от чужди граждани, с МЗ I-5698/08.11.1971 г. се включват 2 щатни бройки – следователи за работа на ГКШ Капитан Андреевски Калотина.

С последния щат за 1972 г., утвърден на 08.11.1972 г., който се явява и последен за отдела до 1979 г. се дават задачите и устройството на отдела.

Отделът се изгражда и работи на принципа на линейност и специализация. Изпълнява както процесуални, така и оперативни функции. Задачите му са следните:

1. Организира провеждането на предварително следствие по линия на ДС на територията на цялата страна.
2. Организира охраната, режима и изолацията на задържаните за следствие в ДС лица.
3. Води справочна картотека на задържаните лица за цялата страна по линия на ДС.
4. Организира набирането и обработката на постъпващата информация, анализира и обобщава причините за извършване на престъпления.

По оперативната работа:

1. Организира и провежда камерна разработка на задържаните по линия на ДС лица.
2. Използва оперативно-технически мероприятия.
3. Отделът съдейства на съответните подразделения на ДС в провеждането на активни мероприятия и вербовки.

Провежда мероприятия по линия на общата и индивидуална профилактика.

Задачите и структурата на отдела се запазват същите до 1979 г., когато с МЗ № I-10/19.01.1979 г. се обявява решение № 1

на ПБ на ЦК на БКП от 03.01.1979 г. за усъвършенстване на следствената работа и въз основа на което с Постановление № 27/20.06.1979 г МС одобрява проектоуказа за създаване на единен орган на следствие и се създава Главно следствено управление.

Архивните документи се приемат ежегодно.

СЪСТАВИЛ:

Ст. лейтенант:

/Л.Пенев/

Отпеч. в 2 екз.

№ 1 и 2 към дело
на фонда

Изп. Пенев

Нап. Вълкова-460

01.06.1982 г.

С о ф и я